

[Justitsministeren.]

Husmændene mod en Afgift, har man jo overalt taget imod med Taknemmelighed, og Kr. Pedersen ligger i sin Grav med stor Ære for den Sag, han der gennemførte. Jeg kan ikke rose mig af at have haft lige saa megen Glæde af at gennemføre den anden Side: Lensafløsningen, for den har vakt en vældig Forbitrelse i de Kredse, hvor man føler sig ramt af den. Jeg er derfor glad ved her at kunne fremdrage et lysende Eksempel paa dens Fortræffelighed ogsaa for de Slægter, den direkte angaar. Jeg skal tillade mig at opstille et lille Regnskab. Jeg maa først oplyse, at den nys afdøde Grev Reventlow besad Grevskabet Christianssæde til en Værdi af 10 304 000 Kr., Grevskabet Reventlow til en Værdi af 243 000 Kr. og Baroniet Brahetrolleborg til en Værdi af 5 625 000 Kr. Han var altsaa Besidder af et Fideikommiss til en samlet Kapitalværdi af 16 172 000 Kr. Alt dette vilde hans to efterlevende Børn ikke have faaet det allerbitterste af, hvis ikke Fideikommisset var afløst; saa vilde Successor i Sidelinien, Grev Rudolph Reventlow have faaet det hele. Nu er det altsaa afløst, og hvorledes er det saa gaaet til? Der er til Staten i Afstaaelse givet for Christianssæde 2 275 000 Kr., for Grevskabet Reventlow 60 000 Kr. og for Baroniet Brahetrolleborg 1 406 000 Kr., i alt 3,7 Mill. Kr. Naar det trækkes fra hele Fideikommisværdien, bliver der tilbage 12 431 000 Kr. Saa har Fideikommisset modtaget fra Staten for Afstaaelse af Jord ved Christianssæde 281 000 Kr. og ved Brahetrolleborg 630 500 Kr., i alt 911 500 Kr., og stiger derved op til en Værdi af 13 342 500 Kr. Herfra gaar saa, hvad Successor i Sidelinien sandsynligvis skal have — det er ikke afgjort endnu, der bliver nok en Retssag om det —, saadan noget som 4,8 Mill. Kr. Tilbage bliver i Dødsboet en Formue paa 8½ Mill. Kr. Disse 8½ Mill. Kr. er ganske vist opgjort efter Ejendomsskyldværdien i 1920 og maa vel sættes en Del ned nu efter Konjunkturfaldet, men lad os saa sige, at det er 7—8 Mill. Kr., som nu er i Dødsboet, og som tilfalder Enken og de to Døtre, som ikke havde faaet en eneste Smule af det altsammen, hvis Lensafløsningen ikke havde fundet Sted, og saa maa man dog sige, at Lensafløsningen har medført, at den afdøde Besidders Enke og Døtre har faaet en væsentlig Andel af Fideikommisset som Arv. Det er en af de Grundtanker, som har faaet mig til at interessere mig for Lensafløsningsloven, dette, at det var en blodig Uret, der blev gjort imod Børnene, naar

Arven efter deres Forældre gik dem helt forbi, ene og alene i disse fideikommissariske Slægter. Hvis Boet bestyres nogenlunde fornuftigt, vil dog en Enke og to Døtre kunne leve ganske godt af en Formue, som, selv om den skal reduceres mere end til 7—8 Mill. Kr., i hvert Fald ikke skal reduceres ned under 6—7 Mill. Kr. Og tænk saa, at hvis nu Afløsningen ikke havde fundet Sted, havde disse to Komtesser paa Brahetrolleborg tillige med deres Moder været stillet i Virkeligheden ganske som Marsk Stigs Døtre, om hvem det hedder i den gamle Sang:

Marsk Stig haver Døtre to,

Saa trange Lykke monne de faa.

Den ældste Søster tog den yngste ved
Hand,

Og fore de vide om Verden.

Og hvor de kom hen, bad de om Naade hos Kongerne, men de fik ikke nogen Naade. De blev spurgt:

„Kan I brygge eller kan I bage,
eller hvadsens Gerning kan I mage?“

Og hvis Komtesserne paa Brahetrolleborg var blevet spurgt, var de rimeligvis kommet til at svare som Marsk Stigs Døtre:

„Vi kan ikke brygge og vi kan ikke bage,
vi kan Guld spinde og væve i Rør
saavel som Dronningen og alle hendes

Møer.

Vi kan Guld spinde og væve i Lad,
saa sjældent blev vi i Hjertet glad.“

Det er jo trist dette „Saa sjældent at blive i Hjertet glad“, men pludselig at være fattig efter at være blevet opdraget i en saadan Rigdom og Luksus, som disse Børn af den afdøde Greve er blevet det paa Brahetrolleborg, kan nok bevirke, at man bliver „sjælden i Hjertet glad“. Og hvorledes maatte det have taget sig ud for den nys afdøde Greve paa Brahetrolleborg, da han laa paa sit Dødsleje, hvis Lenet ikke havde været afløst, og han derfor havde vidst, at nu gik det hele til Sidelinien, Grev Rudolph Reventlow fik alle 16 Mill. Kr., og Grevens Hustru, som snart skulde være Enke, og hans Døtre, som snart skulde være faderløse, blev efterladte af denne Mand, som havde besiddet over 16 Mill. Kr., uden at eje noget som helst eller i hvert Fald intet som helst i Forhold til, hvad de havde været vant til. Derfor tør jeg nok sige, at det, der her er foregaaet, er et udmærket Eksempel paa, hvor lykkelige Følgerne af denne Lensafløsningslov kan være ogsaa for selve de adelige Familier, og at det er helt uden Grund, at der stadig i Aviserne staar, at de bliver rent plyndrede ved denne Lensafløsningslov. Det gør de saamænd